

De Økonomiske Råd

Formandskabet

PRESSEMEDDELELSE FRA FORMANDSKABET FOR DE ØKONOMISKE RÅD KLAUSULERET TIL DEN 20. OKTOBER 2020 KLOKKEN 12.00

Efterårets *vismandsrapport* (De Økonomiske Råds formandskabs diskussionsoplæg til mødet i Det Økonomiske Råd) indeholder fem kapitler:

- Aktuel økonomisk politik
- Konjunkturvurdering og offentlige finanser
- Finanspolitisk holdbarhed
- Konjunkturudsving og finanspolitik
- Epidemiologi og økonomi

Coronapandemien påvirker udsigterne for dansk økonomi

Dansk økonomi blev hårdt ramt af coronapandemien, og BNP faldt næsten 7 pct. i andet kvartal. Ledigheden steg med 60.000 personer på bare 3 måneder, men i takt med faldende smittetal og afvikling af de fleste restriktioner er ledigheden faldet henover sommeren. I begyndelsen af efteråret er smitteomfanget steget igen, og visse restriktioner genindført. Med tilsvarende tendenser i udlandet vurderes dette midlertidigt at stoppe tendensen til fald i ledigheden. Arbejdsløsheden ventes ved årets udgang at ligge omkring 130.000 personer, hvilket er ca. 40.000 over niveauet, før coronapandemien ramte dansk økonomi.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Hjælpepakker og andre finanspolitiske lempelser har bidraget til, at dansk økonomi ser ud til at være kommet relativt nådigt igennem i hvert fald første del af coronapandemien. Den økonomiske udvikling den kommende tid vil i høj grad være bestemt af udviklingen i smittebilledet i både Danmark og i udlandet.”

Finanspolitikken er lempet markant og i passende omfang

Det økonomiske tilbageslag har svækket de offentlige finanser. Finanspolitiske lempelser har bidraget til at begrænse det økonomiske tilbageslag, men har samtidig svækket den strukturelle saldo. Formandskabet finder det sandsynligt, at budgetlovens underskudsgrænse brydes i 2021, men i lyset af usikkerheden om beregningen af den strukturelle saldo, bør dette ikke føre til ændringer i den økonomiske politik. Samlet set fremstår den planlagte finanspolitik passende.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Finanspolitikken er lempet markant under coronakrisen, og det er velbegrundet. Vores bedste bud er, at ledigheden vil falde i 2021 og ind i 2022, og derfor mener vi ikke, der er brug for flere lempelser end dem, der allerede er vedtaget og planlagt.”

“Forværres smittebilledet i Danmark og i udlandet mærkbart, vil de økonomiske udsigter blive forværret, og så kan der godt blive behov for finanspolitiske initiativer for at holde hånden under økonomien.”

Relevant at overveje underskudsgrænsen i budgetloven

Der er udsigt til et underskud på de offentlige finanser frem mod 2025. Den strukturelle saldo er forværret, og formandskabets fremskrivning af de offentlige finanser viser, at der er risiko for, at det mellemfristede mål om balance i 2025 ikke nås.

Med udsigt til en årrække med strukturelle underskud nær ½-pct.-grænsen i budgetloven er der en reel risiko for, at der må gennemføres finanspolitiske stramninger, som passer dårligt med konjunktursituationen. Et længerevarende forløb med strukturelle underskud tæt på grænsen betyder også, at der kun i exceptionelle tilfælde vil være mulighed for at lempe finanspolitikken, hvis der af den ene eller anden grund er ønske om det.

Budgetloven skal revideres i dette folketingsår, og i den forbindelse skal politikerne beslutte, om underskudsgrænsen skal ændres. En sænkning af underskudsgrænsen vil give politikerne større frihed til at foretage prioriteringer, der belaster den offentlige saldo.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“Vi vurderer, at der er gode argumenter for at sænke underskudsgrænsen. I lyset af, at de offentlige finanser er mere end holdbare, mener vi, at en lavere underskudsgrænse er økonomisk ansvarlig.”

Offentlige finanser er langsigtsholdbare, men stigninger i tilbagetrækningsalder er afgørende

Trods underskud i en årrække tyder langsigtede fremskrivninger på, at finanspolitikken med en holdbarhedsindikator på 1,6 pct. af BNP er mere end holdbar. En holdbarhedsindikator, der er positiv, betyder, at finanspolitikken kan lempes uden at bringe den langsigtede gældsudvikling i fare.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler:

“De offentlige finanser er sunde, hvilket i høj grad er et resultat af en ansvarlig økonomisk politik igennem mange år. De sunde offentlige finanser er årsagen til, at Danmark uden tøven har kunnet handle på coronapandemien.”

“Finanspolitikken vurderes at være mere end holdbar. En helt central forudsætning herfor er dog, at pensions- og tilbagetrækningsalderen øges i takt med stigende levealder, sådan at der bevares en balance mellem antallet af år, vi er på henholdsvis uden for arbejdsmarkedet.”

“Valget af fremtidig pensionsalder har konsekvenser for mulighederne for at prioritere på andre områder. Vores beregninger viser, at en fastlåsning af pensionsalderen på eksempelvis 70 år, vil fjerne hele overholdbarheden – og mere til.”

Samspil mellem sundhed og økonomi

Coronapandemien har vist, hvor vigtigt samspillet mellem sundhed og økonomi kan være. I rapporten diskuteres fordele og ulemper ved forskellige strategier til at håndtere et virusudbrud. Danmark har valgt en undertrykkelsesstrategi i form af “hammeren og dansen”, hvor det søges at forhindre, at coronavirus spredt sig bredt i samfundet. Sverige har på den anden side i grove træk valgt en afbødningsstrategi, hvor virus tillades at sprede sig bredt i samfundet, men på en kontrolleret måde.

Overvismand, Carl-Johan Dalgaard udtaler: *“En lang række forhold er afgørende for, hvilken strategi der er den bedste. Valg af strategi afhænger blandt andet af kapaciteten i sundhedssystemet, virussens dødelighed, risikoen for senfølger, hvornår der kommer en vaccine, hvor effektiv den vil*

være, hvor nemt virus spredde sig, og omkostningen ved at bremse smitten. Flere af disse forhold har vi ikke klarhed over, og derfor kan vi endnu ikke sige, om den ene strategi er bedre end den anden.”

Effektiv kontaktopsporing mindsker behovet for nedlukninger og andre indgreb

Et centralt redskab til at bremse smitten er kontaktopsporing, hvor smittekæder optrævles ved at finde og teste nære kontakter til de smittede. En effektiv kontaktopsporing mindsker behovet for andre tiltag såsom begrænsninger af erhvervslivet og øvrige dele af samfundet.

I Danmark er kontaktopsporingen i betydeligt omfang overladt til den enkelte, og der er i Danmark begrænset viden om opsporingens effektivitet, herunder hvor hurtigt og hvor mange kontakter, som lader sig teste.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler: *“En effektiv smitteopsporing gør behovet for nedlukninger og andre dyre tiltag mindre. Så det er vigtigt, at vi bruger tilstrækkeligt med ressourcer på det. Vi skal også lære af de andre lande, så vi kan forbedre den danske indsats”.*

Vigtigt med klar plan for indgreb, hvis smitten udvikler sig

Restriktioner og større nedlukninger af økonomisk aktivitet har betydelige samfundsøkonomiske omkostninger. Men usikkerheden om hvilke tiltag, der iværksættes er i sig selv omkostningsfuld for husholdninger og virksomheder og svækker forbrug og investeringer. Derfor bør regeringen offentliggøre en plan for hvilke værktøjer, der vil blive taget i brug under forskellige forløb af smittespredningen.

Overvismand Carl-Johan Dalgaard udtaler: *“Regeringen bør så vidt muligt reducere den usikkerhed, husholdningerne og virksomhederne står overfor. Det kan ske ved at fremlægge en plan for hvilke konkrete værktøjer, der kan tages i anvendelse under forskellige smitteforløb. Det kan sagtens lade sig gøre at udarbejde en sådan plan – man bruger det allerede i Irland og New Zealand”.*

Vismandsrapporten, *Dansk Økonomi, efterår 2020*, er udarbejdet forud for mødet i Det Økonomiske Råd, den 20. oktober. Vurderinger og anbefalinger i rapporten og i denne pressemeddelelse er alene formandskabets.

De Økonomiske Råds formandskab består af: Carl-Johan Dalgaard, Nabanita Datta Gupta, Lars Gårn Hansen samt Jakob Roland Munch.

Rapporten og denne pressemeddelelse er klausuleret til tirsdag den 20. oktober kl. 12.00. Rapporten præsenteres på et pressemøde:

Pressemøde på Nationalmuseet, Festsalen Tirsdag den 20. oktober kl. 12.30

Yderligere oplysninger:

John Smidt, Direktør for De Økonomiske Råds sekretariat
Telefon: +45 6185 2041, Mail: jsm@dors.dk

Hjemmeside: www.dors.dk Twitter: [@DORSekretariat](https://twitter.com/DORSekretariat)